

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยโดยใช้แบบจำลองเกณฑ์ที่เน้นปรัชญาของสศคเป็นรูปแบบการประเมิน และติดตามผลนักเรียนในโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยที่สามารถสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ รวมทั้งศึกษาผลตอบแทนของโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยโดยการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย - ประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการประเมินโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำเสนอจำแนกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยเปรียบเทียบกับแนวทางการดำเนินงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของแผนงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย โดยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน การปฏิบัติการ และผลผลิต

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ในด้านปัจจัยพื้นฐาน การปฏิบัติการ และผลผลิต

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย โดยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน การปฏิบัติการ และผลผลิต

ตอนที่ 5 ผลการประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 การติดตามผลนักเรียนในโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยที่สามารถสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย-ประสิทธิผลของโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ผลการประเมินโครงการเดิมความรู้งุ่ม่มหาวิทยาลัยตามแบบจำลองเคาน์ทิงแมนซ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งโครงการเดิมความรู้งุ่ม่มหาวิทยาลัย

สาระสำคัญในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักการและเหตุผลในการจัดตั้งโครงการเดิมความรู้งุ่ม่มหาวิทยาลัย แนวทางการดำเนินงานโครงการ และผลการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งโครงการเดิมความรู้งุ่ม่มหาวิทยาลัย ตามลำดับดังนี้

หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งโครงการเดิมความรู้งุ่ม่มหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ. 2536 ประเทศไทยมีดาวเทียมเพื่อการสื่อสารแห่งชาติดวงแรก ซึ่งได้รับพระราชทานชื่อจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า ดาวเทียมไทยคม กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นประโยชน์ของการใช้ดาวเทียมสื่อสารเพื่อการศึกษา จึงมอบหมายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นระยะทดลอง 5 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2537-2541 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2537 โดยได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิไทยคมซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มชินวัตร

โครงการความรู้งุ่ม่มหาวิทยาลัย เป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในระยะทดลอง ซึ่งเกิดขึ้นจากการร่วมมือกันของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน และมูลนิธิไทยคม ในอันที่จะเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนที่อยู่ในชนบทห่างไกลให้ทัดเทียมกับนักเรียนในเมืองหลวง โดยอาศัยเทคโนโลยีสื่อสารทางไกล ซึ่งจะส่งผลถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวมเป็นเป้าหมายสุดท้าย โครงการเดิมความรู้งุ่ม่มหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านการได้รับข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมตัวสอบและทำความเข้าใจวิชาที่ต้องสอบคัดเลือกเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษากลุ่มเป้าหมายของโครงการเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายครอบคลุมพื้นที่ 67 จังหวัดทั่วประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑล) โดยพิจารณาว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการสร้างคนออกไปทำงานให้กับสังคม การคัดเลือกนักเรียนเข้าสู่ระบบอุดมศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อสถาบันอุดมศึกษาและตัวนักเรียนที่มุ่งหวังจะเข้าศึกษาต่อในสถาบัน ถ้าหากสถาบันมีโอกาสได้คนที่มีความรู้ความสามารถจริงเข้าเรียน ความสูญเปล่าทางการศึกษาจะไม่เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันถ้านักเรียนซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศมีโอกาสทัดเทียมกันในการได้ข้อมูลข่าวสารในการเตรียมตัวสอบและได้รับการเดิมความรู้ให้เท่าเทียมกันโดยปรมาจารย์มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาจะไม่ก่อให้เกิด

เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในเชิงการเตรียมตัวสอบ

แนวทางการดำเนินงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

การดำเนินงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลาย
หน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

หน่วยงานในส่วนกลาง ประกอบด้วย

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดย ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ศูนย์การศึกษา
ทางไกลไทยคมและกองคลัง

2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศูนย์ศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. มูลนิธิไทยคม

โดยมีเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคมเป็นเลขานุการ มีหน้าที่บริหาร
โครงการและจัดดำเนินโครงการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ได้มีการประสานงานกับกรม
สามัญศึกษาในการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาเข้าร่วมโครงการเป็นระยะๆ

หน่วยงานทั้ง 3 หน่วยงานจะประสานความร่วมมือกัน โดยที่ฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง
สำนักงานอธิการบดีโดย รศ.พวงแก้ว ปุณยเกนก เป็นผู้ออกแบบการสอนทางไกลแบบสื่อประสม
อันประกอบด้วย นักเรียน รายการโทรทัศน์ หนังสือประกอบหน้าจอและอาจารย์ที่เสด็จในห้องเรียน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำหน้าที่ผลิตสื่อทั้งหมด ตลอดจนออกแบบผังรายการ และรับผิดชอบ
ค่าใช้จ่ายในการผลิต กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการออกอากาศ และประสานงานกับ
โรงเรียนของกรมสามัญศึกษาให้การแพร่กระจายออกไปในวงกว้างที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตามแผนงาน
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ร่วมกับมูลนิธิไทยคม จัดให้มีอุปกรณ์เครื่องรับ ตลอดจนห้องเรียน
หรือห้องประชุมที่นักเรียนสามารถเข้าเรียนในระบบทางไกลได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น
นอกจากนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะสนับสนุนด้านการเงินเพื่อเช่ารายการออกอากาศ และมูลนิธิ
ไทยคมให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีการถ่ายทอดผ่านดาวเทียม และอุปกรณ์เครื่องรับบางส่วน
รวมทั้งประสานงานกับบริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล บรอดคาสติง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในการ
สนับสนุนการเงินเพิ่มเติม

หน่วยงานในส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย

1. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

3. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

4. โรงเรียนมัธยมและศูนย์การเรียนรู้

หน่วยงานในส่วนภูมิภาคมีหน้าที่บริการและดำเนินงานโครงการเดิมความรู้งุ่ม่มมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามแผนงานและขั้นตอนการดำเนินงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

โดยที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะจัดประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนโยบายและเป้าหมายของโครงการ วางแผนการดำเนินงานและพิจารณาบทบาท หน้าที่ ภารกิจของแต่ละหน่วยงานกำหนดเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ รวมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติการของโครงการและแผนปฏิบัติการในพื้นที่

ผลการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งโครงการเดิมความรู้งุ่ม่มมหาวิทยาลัย

โครงการความรู้งุ่ม่มมหาวิทยาลัย เป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็นโครงการบริการสังคม เกิดขึ้นจากการร่วมมือกันของหน่วยงานของรัฐและเอกชน อันได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน และมูลนิธิไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านการได้รับข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมตัวสอบ และทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ต้องสอบคัดเลือกเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายของโครงการเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในชนบทห่างไกลครอบคลุมพื้นที่ 67 จังหวัดทั่วประเทศ หากพิจารณาวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการนั้นกำหนดไว้เป็นวัตถุประสงค์เฉพาะของโครงการ อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคทางการศึกษาของประเทศในคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนในชนบทห่างไกลให้ทัดเทียมกับนักเรียนในเมืองหลวง ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ดังที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งกล่าวว่า

บางพื้นที่ของประเทศไม่สามารถรับรายการโทรทัศน์ได้เมื่อมีดาวเทียมมากก็จะตัดข้อจำกัดตรงนี้ได้ ศักยภาพของดาวเทียมจะช่วยนำบทเรียนข่าวสารข้อมูลไปถึงคนที่ขาดโอกาสในพื้นที่ชนบทห่างไกล"

การดำเนินงานโครงการเดิมความรู้งุ่ม่มมหาวิทยาลัยนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะจัดประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนโยบายและเป้าหมายของโครงการ วางแผนการดำเนินงานและพิจารณาบทบาท หน้าที่ ภารกิจของแต่ละหน่วยงาน กำหนดเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ ทั้งแผนปฏิบัติการรวม และแผนปฏิบัติการในพื้นที่อย่างชัดเจน ซึ่งวิธีการนั้นนอกจากจะควบคุมการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนงานแล้ว ในส่วนหน่วยงานที่อยู่ในส่วนภูมิภาคโดยเฉพาะศูนย์การเรียนรู้ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศยังมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

บทบาทและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่กำหนดไว้จะมีการประสานการทำงาน ทั้งหน่วยงาน ส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาค ในส่วนของการประเมินผลโครงการนั้นกำหนดให้ศูนย์การเรียนรู้ ทำรายงานจำนวนนักศึกษาและผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน และมีการ นิเทศติดตามผลจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นระยะๆ ดังที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่ง กล่าวว่

“มีการจัดสายออกนิเทศติดตามผลทุกวันเสาร์-อาทิตย์ทั้งหน่วยงานกรมการศึกษานอกโรงเรียน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิไทยคม บางครั้งก็ออกไปด้วยกัน เพื่อดูว่าศูนย์การเรียนรู้เขาขาดคบบกพร่องอะไร และสามารถดำเนินการทั้งระบบ บริหารทั่วไปและระบบบริหารทางวิชาการได้ตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด”

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพัทธ์เชิงเหตุผลของแผนงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

สาระสำคัญในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอแผนงานหรือความคาดหวังของโครงการเติมความรู้ มุ่งสู่มหาวิทยาลัย และผลการวิเคราะห์ความสัมพัทธ์เชิงเหตุผลของแผนงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่ มหาวิทยาลัยตามลำดับ ดังนี้

แผนงานหรือความคาดหวังของโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

แผนงานหรือความคาดหวังของโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยนำเสนอจำแนก ด้านปัจจัยพื้นฐาน การปฏิบัติการ และผลผลิต ตามลำดับ ดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดเป็นแผนงาน มีดังนี้

1. ระบบบริหารงานทั่วไป ได้แก่

1.1 การวางแผนการดำเนินโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

โดยพิจารณาว่า การที่จะดำเนินโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายควรจะมีการวางแผนการดำเนินการที่ชัดเจนและครอบคลุม ซึ่งคาดหวังไว้ว่าจะมีแผนปฏิบัติงานตามโครงการ ในระดับศูนย์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและครอบคลุม มีการประชุมชี้แจงครูในสถานศึกษาและทำความเข้าใจ ในการจัดการระบบการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมให้แก่ครูประจำวิชาและนักเรียน และคาดว่าจะมีการประชาสัมพันธ์โครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ โดยที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งได้ให้เหตุผลไว้ว่า

ทศน. (กรมการศึกษานอกโรงเรียน) ได้จัดประชุมผู้บริหารของศูนย์การเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดของโครงการ ซึ่งเขาต้องกลับไปประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในระบบที่จะจัดขึ้น"

1.2 การเตรียมบุคลากร

การเตรียมบุคลากร คาดหวังไว้ว่า จะมีบุคลากร คือ ผู้รับผิดชอบโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยในศูนย์การเรียน ผู้รับสมัครนักเรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการ และมีผู้ดูแลอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมและเปิด-ปิดเครื่องรับโทรทัศน์ โดยที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งได้ให้เหตุผลไว้ว่า

"ชุดอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมเป็นเทคโนโลยีใหม่ จึงจำเป็นต้องมีบุคลากรในการดูแล รักษาและเปิด-ปิดอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม"

และนอกจากนี้ยังเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สถานศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการต้องมีความพร้อม

1.3 การเตรียมสถานที่

การเตรียมสถานที่ คาดหวังไว้ว่า จะมีสถานที่จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ มีขนาดกว้างจนได้พอดี และมีสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์ดาวเทียมที่เหมาะสม โดยผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

"ระบบบริหารงานทั่วไปที่ศูนย์การเรียนต้องดำเนินการอีกอย่างหนึ่ง คือ ต้องจัดเตรียมห้องเรียนทางไกลที่มีขนาดพอเหมาะ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อระบบการจัดการเรียนการสอน"

1.4 การเตรียมครุภัณฑ์ / อุปกรณ์

การเตรียมครุภัณฑ์ / อุปกรณ์ คาดหวังไว้ว่า จะมีชุดอุปกรณ์การรับสัญญาณดาวเทียมที่สมบูรณ์ มีเครื่องรับโทรทัศน์ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือของมูลนิธิไทยคมและกระทรวงศึกษาธิการ โครงการจัดการศึกษาทางไกลสามารถจัดสรรอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม ซึ่งประกอบด้วย จานระบบเคยูแบนด์ เครื่องรับและถอดรหัสสัญญาณดาวเทียม และเครื่องรับโทรทัศน์ขนาด 20 นิ้ว 1 เครื่อง ให้กับสถานศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการได้

1.5 การนิเทศติดตามผล

การนิเทศติดตามผล คาดหวังไว้ว่า จะมีการนิเทศติดตามผลจากหน่วยงานในส่วนกลางและหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ซึ่งจะปรากฏเป็นภารกิจของแต่ละหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. ระบบบริหารงานวิชาการ ได้แก่

2.1 การจัดเตรียมสื่อประกอบรายการโทรทัศน์และตารางออกอากาศ

การจัดเตรียมสื่อประกอบรายการโทรทัศน์และตารางออกอากาศ คาดหวังไว้ว่า สื่อประกอบให้นักเรียนอ่านประกอบการชมรายการโทรทัศน์ โดยที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“สื่อประกอบหรือหนังสือประกอบหน้าจอให้สำหรับนักเรียนอ่านประกอบการชมรายการโทรทัศน์และสามารถจดรายละเอียดเพิ่มเติมลงไปได้ และนำไปทบทวนให้เป็นของนักเรียนเลย”

ส่วนตารางออกอากาศ คาดหวังไว้ว่า จะมีตารางออกอากาศก่อนที่รายการโทรทัศน์จะออกอากาศ โดยที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งให้เหตุผลว่า

“ศูนย์การเรียนต้องมีตารางออกอากาศ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับตารางออกอากาศ”

2.2 การจัดเตรียมนักเรียน

การจัดเตรียมนักเรียนคาดหวังไว้ว่า จะมีนักเรียนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม โดยที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งกล่าวว่า

“คาดหวังว่าต้องได้รับความสนใจจากนักเรียนมาก เนื่องจากเป็นโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน”

2.3 การจัดเตรียมครูประจำวิชา

การจัดเตรียมครูประจำวิชา คาดหวังไว้ว่า ทางศูนย์การเรียนจะมีครูประจำวิชาครบทั้ง 11 วิชา เพื่อทำหน้าที่ดูแลและตอบคำถามนักเรียนในระหว่างจัดการเรียนการสอน

การปฏิบัติการที่กำหนดเป็นแผนงาน มีดังนี้

1. ระบบการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน คาดหวังไว้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามการสอนทางไกลแบบสื่อประสมที่ออกแบบไว้ โดยที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งกล่าวว่า

“สิ่งที่ต้องเน้นอย่างหนึ่งคือ การจัดการสอนแบบทางไกลให้เป็นไปตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบไว้ นั่นคือ มีนักเรียน มีครูประจำวิชาหรือครูพี่เลี้ยง รายการโทรทัศน์และหนังสือประกอบหน้าจอ”

1.2 การจัดระบบทบทวนเวียนนักเรียน

การจัดระบบทบทวนเวียนนักเรียน ในกรณีที่นักเรียนมีจำนวนมาก คาดหวังไว้ว่า จะมีการจัดระบบทบทวนเวียนสำหรับนักเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์และโปรแกรม ศิลปศาสตร์ รวมทั้งรายวิชาที่เรียนร่วมกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างเรียบร้อย

2. ประสิทธิภาพของสื่อประกอบและรายการโทรทัศน์ ได้แก่

2.1 สื่อประกอบรายการโทรทัศน์

สื่อประกอบรายการโทรทัศน์ ผู้บริหารโครงการมีความคาดหวังว่า สื่อประกอบมีความเหมาะสมในระดับมาก (ตั้งแต่ระดับ 3.5 ขึ้นไปจากมาตรฐานค่า 5 ระดับ) ในด้านขนาดของสื่อ ลักษณะตัวอักษร ขนาดตัวอักษร เนื้อหา ลักษณะการใช้ภาษา และความ สอดคล้องของเนื้อหาทั้งรายการโทรทัศน์

2.2 รายการโทรทัศน์

รายการโทรทัศน์ คาดหวังไว้ว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก (ตั้งแต่ ระดับ 3.5 ขึ้นไปจากมาตรฐานค่า 5 ระดับ) ทั้งในด้านตัววิทยากร การใช้ภาษาในการบรรยาย การจัดลำดับเนื้อหาในแต่ละรายการ ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย เวลาในการนำเสนอ รายการ ปริมาณเนื้อหา การนำเสนอรายการของวิทยากร ตลอดจนภาพและเสียงมีความชัดเจน

3. ความชัดเจนของสัญญาณดาวเทียม

ความชัดเจนของสัญญาณดาวเทียม คาดหวังไว้ว่า ศูนย์การเรียนสามารถรับ สัญญาณภาพและเสียงได้ชัดเจน โดยที่ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า

“การเรียนการสอนในระบบทางไกลผ่านดาวเทียมประสบความสำเร็จ ส่วนที่ สำคัญส่วนหนึ่งต้องอยู่ที่ตัวเทคโนโลยีต้องมีประสิทธิภาพในการรับภาพ และ เสียงชัดเจน”

ผลผลิตที่กำหนดเป็นแผนงาน มีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของโครงการเพิ่มความรู้อบรมสู่มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของโครงการเพิ่มความรู้อบรมสู่มหาวิทยาลัย คาดหวังไว้ว่า นักเรียนจะได้รับข้อมูลพื้นฐานการเตรียมตัวสอบ และเข้าใจเนื้อหาเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานการเรียน ระดับอุดมศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม คาดหวังไว้ว่า โครงการเพิ่มความรู้อบรมสู่มหาวิทยาลัยจะช่วยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนที่เข้าร่วม โครงการ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของแผนงานโครงการเดิมความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของแผนงานโครงการเดิมความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัย
ในแง่ของความสมเหตุสมผลและความเป็นไปได้ของแผนงานในด้านต่างๆ มีดังนี้

ปัจจัยพื้นฐาน

ระบบบริหารงานทั่วไป

หากพิจารณาความเป็นไปได้ของแผนงานด้านปัจจัยพื้นฐานในส่วนของระบบ
บริหารงานทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

การวางแผนการดำเนินโครงการเดิมความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัย

ด้านการวางแผนการดำเนินโครงการเดิมความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะ
จะเป็นการประชุมชี้แจงครูในสถานศึกษา และทำความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนทาง
ไกลผ่านดาวเทียมให้แก่ครูประจำวิชาและนักเรียน และการประชาสัมพันธ์โครงการให้นักเรียนและ
ผู้ปกครองทราบตามที่คาดหวังไว้ นั้นไม่น่าจะประสบปัญหา ทั้งนี้เนื่องจากก่อนการดำเนินการได้มีการ
ประชุมทำความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นศูนย์การเรียนเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ
เรียนการสอนผ่านดาวเทียมตลอดจนการเตรียมการในด้านต่างๆ และในส่วนของการทำงาน
ปฏิบัติการตามโครงการในระดับศูนย์การเรียนที่ชัดเจนและครอบคลุม เมื่อพิจารณาในแง่ของระยะเวลา
ในการดำเนินการอาจจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากเป็นเวลาที่กระชั้นกระชิด แต่อย่างไรก็ตามทาง
หน่วยงานส่วนกลางได้จัดทำแผนปฏิบัติงานในพื้นที่ไว้แล้ว ศูนย์การเรียนสามารถใช้แผนปฏิบัติการ
ในพื้นที่ดังกล่าวปรับให้เหมาะสมกับการดำเนินงานในพื้นที่ที่ตั้งศูนย์การเรียนได้

การเตรียมบุคลากร

ด้านการเตรียมบุคลากร คือ ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้รับผิดชอบนักเรียน
และผู้ดูแลอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมและเปิด-ปิดเครื่องรับโทรทัศน์ ถึงแม้ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระ
ให้ครูหรือบุคลากรในสถานศึกษาบ้างแต่ น่าจะมีความเป็นไปได้ เนื่องจากผู้รับผิดชอบโครงการเดิม
ความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัยในศูนย์การเรียน อาจจะเป็นอาจารย์แนะแนวหรือฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
ผู้รับผิดชอบนักเรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการ ไม่น่าจะประสบปัญหาเพราะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว
ส่วนผู้ดูแลรักษาและเปิด-ปิดอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมนั้น ทางโรงเรียนอาจจะมอบหมายให้
เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาซึ่งเป็นบุคลากรที่ทางโรงเรียนมีอยู่แล้ว

การเตรียมสถานที่

หากพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการเตรียมสถานที่จัดการเรียนการสอน

และสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์ดาวเทียมแล้วนับว่ามีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากก่อนการดำเนินโครงการ จะการสำรวจจำนวนนักเรียนเพื่อจัดเตรียมสถานที่จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญไปติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมให้

การเตรียมครุภัณฑ์ / อุปกรณ์

ด้านการเตรียมครุภัณฑ์/อุปกรณ์ เนื่องจากทางศูนย์การเรียนได้รับจัดสรร ครุภัณฑ์ / อุปกรณ์จากกระทรวงศึกษาธิการและมูลนิธิไทยคม ซึ่งประกอบด้วย จานระบบเคยูแบนด์ เครื่องรับและถอดรหัสสัญญาณดาวเทียม และเครื่องรับโทรทัศน์ขนาด 20 นิ้ว 1 เครื่อง จึงไม่ประสบปัญหาในการเตรียมการในด้านนี้

การนิเทศติดตามผล

ส่วนด้านการนิเทศติดตามผลไม่น่าจะประสบปัญหา เนื่องจากเป็นภารกิจที่กำหนดเป็นบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจนในแผนการดำเนินงานโครงการและมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน

ระบบบริหารงานวิชาการ

หากพิจารณาความเป็นไปได้ของแผนงานด้านปัจจัยพื้นฐานในส่วนของระบบบริหารงานวิชาการ มีรายละเอียดดังนี้

การจัดเตรียมสื่อประกอบและตารางออกอากาศ

การจัดเตรียมสื่อประกอบและตารางออกอากาศเป็นสิ่งที่มีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากทางกรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดสรรสื่อประกอบให้ศูนย์การเรียนละ 50 ชุด พร้อมทั้งตารางออกอากาศ

การเตรียมนักเรียน

การเตรียมนักเรียนนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับความสนใจจากนักเรียนเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียน

การจัดเตรียมครูประจำวิชา

ในส่วนของการจัดหาครูประจำวิชาให้ครบทั้ง 11 วิชา มีความเป็นไปได้ยากมาก เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนมีจำกัดและนอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มภาระให้กับครู โดยที่ไม่มีผลตอบแทนให้ จึงต้องอาศัยความสมัครใจและความเสียสละพอสมควร

การปฏิบัติการ

ระบบการจัดการเรียนการสอน

หากพิจารณาความเป็นไปได้ของแผนงานด้านการปฏิบัติการในส่วนของระบบ

การจัดการเรียนการสอน ปีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

หากจะจัดตามรูปแบบที่ได้ออกแบบไว้ ซึ่งประกอบด้วย นักเรียน ครูประจำวิชา รายการโทรทัศน์ และสื่อประกอบการชมรายการโทรทัศน์ อาจเป็นไปได้ยาก เนื่องจากศูนย์การเรียนรู้ร้อยละ 96 เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งในช่วงเวลาที่ออกอากาศรายการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยนั้นเป็นเวลาปิดภาคเรียน และไม่มีงบประมาณที่จะจัดเป็นผลตอบแทนให้กับครูประจำวิชาที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ จึงต้องอาศัยความสมัครใจและความเสียสละของครูอาจารย์

ส่วนการจัดระบบหมุนเวียนนักเรียน ซึ่งใช้ในกรณีที่นักเรียนมีจำนวนมากมีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากทางโรงเรียนจะรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมโครงการก่อนจึงทราบจำนวนนักเรียนที่แน่นอนและสามารถเตรียมจัดระบบหมุนเวียนนักเรียนรองรับได้

ประสิทธิภาพของสื่อประกอบและรายการโทรทัศน์

ในส่วนของสื่อประกอบรายการโทรทัศน์ ฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง สำนักงานอธิการบดี ได้วางแผนการผลิตสื่อประกอบโดยมุ่งให้นักเรียนได้ใช้ประกอบการชมรายการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย ลักษณะของสื่อประกอบเป็นหนังสือประกอบหน้าจอ ซึ่งจะมีเนื้อหาเหมือนรายการโทรทัศน์ นักเรียนจึงสามารถนำกลับไปทบทวนได้หากตามรายการโทรทัศน์ไม่ทัน

ส่วนรายการโทรทัศน์ ฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง สำนักงานอธิการบดี ได้ผลิตรายการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นรายการที่มุ่งปรับระดับความรู้ของนักเรียนในชนบทห่างไกลให้ทัดเทียมกับนักเรียนในเมืองหลวง ประกอบด้วย วิดีทัศน์จำนวน 363 ตอน ความยาวตอนละ 45 นาที ซึ่งทางผู้บริหารโครงการของฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ก่อนที่จะผลิตสื่อหรือรายการโทรทัศน์ต้องวางแผนทุกชิ้นตอน ยกตัวอย่างเช่น ทำไมต้องกำหนดให้วิดีโอทัศน์มีความยาว 45 นาที เหตุผลก็คือ พิจารณาจากช่วงความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นสำคัญ นักเรียนจะได้ไม่เกิดอาการเบื่อหน่าย”

นอกจากรายการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยแล้ว ทางผู้บริหารโครงการฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง สำนักงานอธิการบดี ยังมีความคิดเห็นว่า

“นักเรียนที่อยู่ในชนบทไม่ใช่แค่ขาดโอกาสที่จะได้รับความรู้ด้านวิชาการเท่านั้น หากแต่ยังขาดข้อมูลข่าวสารการเตรียมตัวสอบ ทั้งระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย การเตรียมตัวสอบ แม้กระทั่งสนามสอบ”

จึงเป็นที่มาของรายการข่าวสารและสารคดีที่ใช้ชื่อว่า รายการเติมข้อมูลข่าวสาร และ

รายการเดิมกำลังใจให้เข้มแข็งซึ่งมีทั้งหมด 50 ตอน ความยาวตอนละ 5 นาที จะเห็นได้ว่าการผลิตสื่อประกอบและรายการโทรทัศน์นั้นมีการวางแผนในแต่ละขั้นตอนเป็นอย่างดี จึงเป็นไปได้ที่จะได้สื่อประกอบและรายการโทรทัศน์ที่มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย

ความชัดเจนของสัญญาณดาวเทียม

ชุดอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมและเครื่องรับโทรทัศน์เป็นสิ่งที่ได้รับจัดสรรจากทางส่วนกลาง โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญไปติดตั้งตามสถานศึกษาที่เป็นศูนย์การเรียน จึงมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ และสามารถรับสัญญาณภาพและเสียงได้ชัดเจน

ผลผลิตที่กำหนดเป็นแผนงาน

หากพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของผลผลิตของโครงการที่คาดหวังไว้ กล่าวคือ

1. นักเรียนได้รับข้อมูลพื้นฐานการเตรียมตัวสอบ
2. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับอุดมศึกษา
3. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

สิ่งเหล่านี้มีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ที่มีเป้าหมายที่จะเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัด ในการที่จะให้ข้อมูลข่าวสารการเตรียมตัวสอบ และเติมความรู้ให้นักเรียนเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับอุดมศึกษา ประกอบกับผลผลิตที่คาดหวังไว้เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากการมีปัจจัยพื้นฐาน และการปฏิบัติการที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงจึงมีความเป็นไปได้สูงที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน การปฏิบัติการ และผลผลิตตามแผนงานของโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย สรุปได้ว่า ปัจจัยพื้นฐาน การปฏิบัติการ และผลผลิตของโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยนั้นมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลซึ่งกันและกัน โดยที่ปัจจัยพื้นฐานอันได้แก่ ระบบบริหารงานทั่วไป ระบบบริหารงานวิชาการ มีความพร้อมและความเป็นไปได้สูงตามที่คาดหวังไว้ เมื่อปัจจัยพื้นฐานมีความพร้อมจึงสนับสนุนต่อการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และสืบเนื่องไปถึงการทำให้ผลผลิตของโครงการที่คาดหวังไว้มีความเป็นไปได้สูงตามลำดับ จึงสรุปได้ว่า แผนงานโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยมีความเป็นไปได้ในระดับสูง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

สาระสำคัญในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานโครงการเติมความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัยกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งทำการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ตรงในการร่วมกิจกรรมอันได้แก่ ผู้รับผิดชอบโครงการ ครูประจำวิชาและนักเรียน นั้นผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก จ เพื่อประกอบการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานโครงการเติมความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัยกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานโครงการเติมความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัยกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

โดยใช้สัญลักษณ์แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1 ผลความสอดคล้องจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากผู้รับผิดชอบโครงการ
  - 2 ผลความสอดคล้องจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากครูประจำวิชา
  - 3 ผลความสอดคล้องจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากนักเรียน
  - ✓ หมายความว่า แผนงานมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
  - ✗ หมายความว่า แผนงานไม่มีความสอดคล้องสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
  - หมายความว่า ไม่มีการเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ความสอดคล้อง
- ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องมีดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

แผนงาน โครงการเติมความรู้สู่มหาวิทยาลัย	ผลความสอดคล้อง			สรุปผล ความสอดคล้อง
	1	2	3	
ปัจจัยพื้นฐาน				
<u>ระบบบริหารงานทั่วไป</u>				
1. การวางแผนการดำเนินโครงการ	✓	✓	✓	✓
2. การเตรียมบุคลากร	✓	✓	-	✓
3. การเตรียมสถานที่	✓	✓	✓	✓
4. การเตรียมครุภัณฑ์ / อุปกรณ์	✓	✓	-	✓
5. การนิเทศติดตามผล	✓	✓	✓	✓
<u>ระบบบริหารงานวิชาการ</u>				
1. การเตรียมสื่อประกอบและตารางออกอากาศ	✓	✓	✓	✓
2. การเตรียมนักเรียน	✓	✓	✓	✓
3. การเตรียมครูประจำวิชาให้ครบทุกวิชา	✗	✗	✗	✗
การปฏิบัติการ				
<u>ระบบการจัดการเรียนการสอน</u>				
1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตาม กระบวนการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียมที่ออกแบบไว้	✗	✗	✗	✗
2. การจัดระบบหมุนเวียนนักเรียน	✗	✗	✗	✗
<u>ประสิทธิภาพของสื่อประกอบและรายการโทรทัศน์</u>				
1. ประสิทธิภาพของสื่อประกอบ	-	✓	✓	✓
2. ประสิทธิภาพของรายการโทรทัศน์	-	✓	✓	✓
<u>ความชัดเจนของสัญญาณดาวเทียม</u>				
1. สัญญาณภาพมีความชัดเจน	-	✓	✓	✓
2. สัญญาณเสียงมีความชัดเจน	-	✓	✓	✓

ตารางที่ 6 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

แผนงาน โครงการเพิ่มความรู้งานสู่มหาวิทยาลัย	ผลความสอดคล้อง			สรุปผล ความสอดคล้อง
	1	2	3	
ผลผลิต				
1. นักเรียนได้รับข้อมูลพื้นฐานการเตรียมตัวสอบ	-	-	✓	✓
2. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนระดับอุดมศึกษา	-	-	✓	✓
3. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานโครงการเพิ่มความรู้งานสู่มหาวิทยาลัยกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนั้น ผู้วิจัยจะพิจารณาผลความสอดคล้องจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากนักเรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากนักเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการที่จะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานโครงการเพิ่มความรู้งานสู่มหาวิทยาลัยกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สรุปความสอดคล้องในภาพรวมแต่ละด้านได้ดังนี้

ตารางที่ 7 สัดส่วนร้อยละของความสอดคล้องหรือการดำเนินงานที่ปฏิบัติตามแผนได้

แผนงานของ โครงการเพิ่มความรู้งานสู่มหาวิทยาลัย	สัดส่วนร้อยละของ ความสอดคล้อง
ปัจจัยพื้นฐาน	87.50
การปฏิบัติการ	66.66
ผลผลิต	100.00

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่า

ปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินโครงการเพิ่มความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัยตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนงานร้อยละ 87.50 ปัจจัยพื้นฐานของโครงการตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่ไม่สามารถจัดให้มีได้ตามแผนงาน คือ การจัดเตรียมครูประจำวิชาได้ครบทุกวิชา

การปฏิบัติการโครงการเพิ่มความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัยตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนงานร้อยละ 66.66 การปฏิบัติการตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผนงาน คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทีออกแบบไว้ การจัดระบบหมุนเวียนนักเรียน ส่วนผลผลิตของการโครงการตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนงานร้อยละ 100

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงโครงการเพิ่มความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของโครงการเพิ่มความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัย มีดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

ปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินโครงการเพิ่มความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัยตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนงานร้อยละ 87.50 ซึ่งนับว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับที่สูง ส่วนปัจจัยพื้นฐานตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่ไม่สามารถจัดให้มีได้ตามแผนงาน คือ การจัดเตรียมครูประจำวิชาให้ได้ครบทุกวิชา เนื่องจากสถานศึกษาอยู่ในช่วงปิดภาคเรียนและมีบุคลากรจำกัดจึงทำให้มีอุปสรรคในการจัดปัจจัยพื้นฐานในส่วนนี้

การปฏิบัติการตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

การปฏิบัติการโครงการเพิ่มความรู้งุ่มสู่มหาวิทยาลัยตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนงานร้อยละ 66.66 การปฏิบัติการตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผนงาน คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทีออกแบบไว้ การจัดระบบหมุนเวียนนักเรียน

การที่ไม่สามารถจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทีออกแบบไว้ได้นั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยพื้นฐานในส่วนของการเตรียมครูประจำวิชาที่ไม่สามารถจัดได้ครบทุกวิชา จึงทำให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามทีออกแบบไว้ และในส่วนของการจัดระบบหมุนเวียนนักเรียนนั้นจะจัดในกรณีที่มีจำนวนนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมในโครงการมีจำนวนมาก แต่ในสภาพจริงมี

นักเรียนที่เข้าเรียนไม่มากนักจึงไม่จำเป็นต้องมีการจัดระบบหมุนเวียนนักเรียน

ผลผลิตตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิตของการโครงการเพิ่มความรู้อุ่มสู่มหาวิทยาลัยตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนงานร้อยละ 100

โดยทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับประสบการณ์จริงมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการโครงการเพิ่มความรู้อุ่มสู่มหาวิทยาลัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในระดับมาก กล่าวคือ นักเรียนได้รับข้อมูลพื้นฐานการเตรียมตัวสอบ นักเรียนเข้าใจเนื้อหาชัดเจนขึ้น ความรู้ที่ได้รับจากโครงการเพิ่มความรู้อุ่มสู่มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยและการเรียนในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม คือ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการและสามารถสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาได้ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของนักเรียนให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะนำเสนอผลในส่วนที่ 2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน การปฏิบัติการ และผลผลิตตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของโครงการเพิ่มความรู้อุ่มสู่มหาวิทยาลัย สรุปได้ว่า ปัจจัยพื้นฐาน การปฏิบัติการ และผลผลิตของโครงการเพิ่มความรู้อุ่มสู่มหาวิทยาลัยนั้นมีความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ซึ่งกันและกัน โดยที่ปัจจัยพื้นฐาน อันได้แก่ การจัดระบบบริหารงานทั่วไปและระบบบริหารงานวิชาการที่มีความพร้อมสูงก็จะสนับสนุนต่อการปฏิบัติการ และผลผลิตของโครงการให้เป็นไปตามแผนงานที่คาดหวังไว้ และในทางตรงกันข้าม ปัจจัยพื้นฐานที่ไม่สามารถจะจัดให้มีได้ก็จะมีผลต่อการปฏิบัติการ และสืบเนื่องไปยังผลผลิตให้มีความเป็นไปได้ยากเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 5 ผลการประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าโครงการเพิ่มความรู้อุ่มสู่มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์และกาวนำเสนอข้อมูลในตอนที่ 1-4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเมตริกภาคบรรยาย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งโครงการเพิ่มความรู้อุ่มสู่มหาวิทยาลัย วิเคราะห์ความสมเหตุสมผลและความเป็นไปได้ของแผนงาน วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนงานกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อเป็นการตรวจสอบดูว่าการดำเนินการโครงการเพิ่มความรู้อุ่มสู่มหาวิทยาลัยเป็นไปตามแผนงานมากน้อยเพียงใด และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับการปฏิบัติการ และผลผลิต เพื่อเป็นการตรวจสอบดูว่า มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ในลักษณะใด ซึ่งผลการวิเคราะห์

ในแต่ละขั้นตอนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงระบบการดำเนินงาน ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ จุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงาน

ในตอนที่ 5 จะเป็นการนำเสนอผลการประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการเติมความรู้ มุ่งสู่มหาวิทยาลัย โดยทำการประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐาน การดำเนินงานที่ควรจะเป็น เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการประเมินของแบบจำลองเคาน์ทิแนนซ์ ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์มาตรฐานการดำเนินงานที่ควรจะเป็น ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย และโครงการการจัดการศึกษาทางไกล ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการท่านหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการเติม ความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย เกณฑ์มาตรฐานนี้จะเป็นเกณฑ์สมบูรณ์ในการเปรียบเทียบ ปรากฏ มาตรฐานการดำเนินงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย ดังนี้

มาตรฐานการดำเนินงานโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

ปัจจัยพื้นฐาน

ระบบบริหารงานทั่วไป

1. การวางแผนการดำเนินโครงการ
  - 1.1 มีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุม
  - 1.2 มีการประชุมชี้แจงครูในสถานศึกษา
  - 1.3 มีการทำความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนทางไกล

ผ่านดาวเทียมให้แก่ครูประจำวิชาและนักเรียน

- 1.4 มีการประชาสัมพันธ์โครงการให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ

2. การเตรียมบุคลากร

- 2.1 มีผู้รับผิดชอบโครงการ
- 2.2 มีผู้รับผิดชอบนักเรียน
- 2.3 มีผู้ดูแลการรับสัญญาณดาวเทียม

3. การเตรียมสถานที่

3.1 มีสถานที่จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยที่ ในห้องเรียนขนาดปกติจะมี นักเรียนเรียนในระบบทางไกล 20-25 คน ต่อโทรทัศน์ขนาด 20 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง

- 3.2 มีสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์ดาวเทียมที่เหมาะสม

4. การเตรียมครุภัณฑ์ / อุปกรณ์

4.1 มีชุดอุปกรณ์การรับสัญญาณดาวเทียมที่มีประสิทธิภาพ

4.2 มีเครื่องรับโทรทัศน์ที่มีประสิทธิภาพ

5. มีการนิเทศติดตามผลจากหน่วยงานในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค

ระบบบริหารงานวิชาการ

1. นักเรียนทุกคนได้รับตารางออกอากาศและสื่อประกอบรายการโทรทัศน์ครบทุกวิชา

2. มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการ

3. มีครูประจำวิชาครบทุกวิชา

การปฏิบัติการ

ระบบการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนประกอบไปด้วย
นักเรียน ครูประจำวิชา สื่อประกอบ และรายการโทรทัศน์

ประสิทธิภาพของสื่อประกอบและรายการโทรทัศน์

1. ประสิทธิภาพสื่อประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ 3.5 ขึ้นไป

จากมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

2. ประสิทธิภาพรายการโทรทัศน์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ 3.5 ขึ้นไป

จากมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

ความชัดเจนของสัญญาณดาวเทียม

1. สัญญาณภาพมีความชัดเจน

2. สัญญาณเสียงมีความชัดเจน

ผลผลิต

1. นักเรียนได้รับข้อมูลพื้นฐานการเตรียมตัวสอบ โดยใช้ความคิดเห็นของ
นักเรียนในระดับ 3.5 ขึ้นไปจากมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับเป็นเกณฑ์มาตรฐาน

2. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนระดับอุดมศึกษา โดยใช้
ความคิดเห็นของนักเรียนในระดับ 3.5 ขึ้นไปจากมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับเป็นเกณฑ์มาตรฐาน

3. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โดยใช้ความคิดเห็นของนักเรียนในระดับ 3.5 ขึ้นไป
จากมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับเป็นเกณฑ์มาตรฐาน

การวิเคราะห์และประเมินผลเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยใน
ตอนที่ 5 เป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานที่ควรจะเป็น
ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการณ์จริง ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก จ. ใช้สัญลักษณ์แสดงผล
การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- ✓ หมายความว่า สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน
- ✗ หมายความว่า สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงไม่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐาน

มาตรฐานการดำเนินงานที่ควรจะเป็น	สรุปผลความสอดคล้อง
ปัจจัยพื้นฐาน (หน้า 172 - 175)	
ระบบบริหารงานทั่วไป	
1. การวางแผนการดำเนินโครงการ	✓
2. การเตรียมบุคลากร	✓
3. การเตรียมสถานที่	✓
4. การเตรียมครุภัณฑ์ / อุปกรณ์	✓
5. มีการนิเทศติดตามผลจากหน่วยงานในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค	✓
ระบบบริหารงานวิชาการ	
1. นักเรียนได้รับตารางออกอากาศและสื่อประกอบครบทุกวิชา	✓
2. มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการ	✓
3. มีครูประจำวิชาครบทุกวิชา	✗
การปฏิบัติการ (หน้า 176 - 177)	
ระบบการจัดการเรียนการสอน	
1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	✗
ประสิทธิภาพของสื่อประกอบและรายการโทรทัศน์	
1. ประสิทธิภาพสื่อประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	✓
2. ประสิทธิภาพรายการโทรทัศน์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	✓

ตารางที่ 8 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐาน

มาตรฐานการดำเนินงานที่ควรจะเป็น	สรุปผลความสอดคล้อง
<p><u>ความชัดเจนของสัญญาความเกี่ยว</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สัญญาภาพมีความชัดเจน 2. สัญญาเสียงมีความชัดเจน 	<p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>
<p>ผลผลิต (หน้า 178)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนได้รับข้อมูลพื้นฐานการเตรียมตัวสอบ โดยใช้ความคิดเห็นของนักเรียนในระดับ 3.5 ขึ้นไปจากมาตรฐานค่า 5 ระดับเป็นเกณฑ์มาตรฐาน 2. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนระดับอุดมศึกษา โดยใช้ความคิดเห็นของนักเรียนในระดับ 3.5 ขึ้นไปจากมาตรฐานค่า 5 ระดับเป็นเกณฑ์มาตรฐาน 3. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โดยใช้ความคิดเห็นของนักเรียนในระดับ 3.5 ขึ้นไปจากมาตรฐานค่า 5 ระดับเป็นเกณฑ์มาตรฐาน 	<p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานนั้น ผู้วิจัยจะพิจารณาผลความสอดคล้องจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากนักเรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากนักเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการที่จะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานที่ควรจะเป็น สรุปผลความสอดคล้องในภาพรวม แต่ละด้านได้ดังนี้

ตารางที่ ๑ สัดส่วนร้อยละของความสอดคล้องหรือการดำเนินงานที่ปฏิบัติตามมาตรฐาน

สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย	สัดส่วนร้อยละของ
	ความสอดคล้อง
ปัจจัยพื้นฐาน	87.50
การปฏิบัติการ	80.00
ผลผลิต	100.00

จากตารางที่ ๑ จะเห็นว่า

ปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามมาตรฐานร้อยละ 87.50 ปัจจัยพื้นฐานที่ไม่สามารถจัดให้มีได้ตามมาตรฐาน คือ การจัดเตรียมครูประจำวิชาได้ครบทุกวิชา

การปฏิบัติการโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามมาตรฐานร้อยละ 80.00 การปฏิบัติที่~~ที่~~ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐาน คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามที่ออกแบบไว้

ผลผลิตตามสภาพการณ์จริงเป็นไปตามมาตรฐานร้อยละ 100

ส่วนที่ 2 การติดตามผลนักเรียนในโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยที่สามารถสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้

การติดตามผลของนักเรียนในโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยที่สามารถสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลสภาพทั่วไปเพื่อประโยชน์ในการอธิบายกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงนำเสนอผลการติดตามนักเรียนตามเป็นประเด็นที่ศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 10 ข้อมูลสภาพทั่วไปเพื่อประโยชน์ในการอธิบายกลุ่มตัวอย่าง (N = 224)

ข้อมูลสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	48	21.4
หญิง	176	78.6
2. อายุ		
ต่ำกว่า 19 ปี	2	0.9
19 - 21 ปี	210	93.8
22 - 24 ปี	12	5.3
3. สภาพการจบการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย กรมสามัญศึกษา	218	97.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย กรมการศึกษานอกโรงเรียน	6	2.7
4. เกรดเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย		
1.51 - 2.00	27	12.1
2.01 - 2.50	31	13.8
2.51 - 3.00	42	18.7
3.01 - 3.50	65	29.1
3.51 - 4.00	59	26.3
5. การเรียนพิเศษเพิ่มเติมนอกเหนือจากการเข้าร่วมโครงการ		
เรียนเพิ่มเติม	106	47.3
ไม่ได้เรียนเพิ่มเติม	118	52.7
6. ภาคที่ตั้งสถานศึกษา		
ภาคเหนือ	82	36.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50	22.3
ภาคกลาง	32	14.3
ภาคตะวันออก	30	13.4
ภาคใต้	30	13.4

ตารางที่ 10 (ต่อ) ข้อมูลสภาพทั่วไปเพื่อประโยชน์ในการอธิบายกลุ่มตัวอย่าง (N = 224)

ข้อมูลสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ภาคที่ตั้งมหาวิทยาลัย		
ภาคเหนือ	70	31.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	36	16.1
ภาคกลาง	72	32.1
ภาคตะวันออก	26	11.6
ภาคใต้	20	8.9
8. คณะวิชาที่กำลังศึกษา		
แพทยศาสตร์	10	4.5
วิศวกรรมศาสตร์	40	17.9
พยาบาลศาสตร์	56	25.0
เภสัชศาสตร์	16	7.1
มนุษยศาสตร์	16	7.1
ศึกษาศาสตร์	8	3.6
วิทยาศาสตร์	16	7.1
ทันตแพทยศาสตร์	2	0.9
เทคนิคการแพทย์	14	6.3
สัตวแพทยศาสตร์	4	1.8
8. คณะวิชาที่กำลังศึกษา (ต่อ)		
เทคโนโลยี	4	1.8
เกษตรศาสตร์	22	9.8
นิเทศศาสตร์	2	0.9
อักษรศาสตร์	8	3.6
สังคมสังเคราะห์ศาสตร์	2	0.9
นิติศาสตร์	4	1.8

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 19 - 21 ปี เรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของกรมสามัญศึกษาสูงถึงร้อยละ 97.3 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.01 - 3.50 คิดเป็นร้อยละ 29.1 นอกเหนือจากการเรียนในโครงการแล้วกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เรียนพิเศษเพิ่มเติมร้อยละ 52.7 เรียนพิเศษเพิ่มเติมร้อยละ 47.3 กลุ่มตัวอย่างที่สามารถติดตามได้มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือมากที่สุด รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือคิดเป็นร้อยละ 36.6 และ 22.3 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือมากที่สุด และรองลงมาคือภาคกลางคิดเป็นร้อยละ 32.1 และ 31.1 ตามลำดับ โดยที่ศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์มากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ คณะวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิชาเกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 25, 17.9 และ 9.8 ตามลำดับ

ผลการติดตามนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

การเข้าร่วมโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยเป็นโครงการบริการสังคมทางการศึกษาที่มุ่งบริการให้ข้อมูลข่าวสารการเตรียมตัวสอบ และการปรับระดับความรู้ของนักเรียนในต่างจังหวัดให้ทัดเทียมกับนักเรียนในเมืองหลวง ผลจากการติดตามนักเรียน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยและสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นของ การได้รับข้อมูลข่าวสารการเตรียมตัวสอบ การเข้าใจเนื้อหาเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนระดับอุดมศึกษา และการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา รายละเอียดดังนี้

1. การได้รับข้อมูลข่าวสารการเตรียมตัวสอบ

รายการโทรทัศน์สำหรับการสอนทางไกลแบบสื่อประสม ที่ฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง สำนักงานอธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตนั้น ประกอบด้วย รายการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นรายการทบทวนความรู้จากวิชาที่ใช้สำหรับการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษา ทั้งโปรแกรมวิทยาศาสตร์และโปรแกรมศิลปศาสตร์จำนวนทั้งสิ้น 363 ตอน ตอนละ 45 นาที รายการเติมข้อมูลข่าวสารและรายการเติมกำลังใจให้เข้มแข็ง ซึ่งเป็นรายการสารคดีข่าวสารข้อมูลอีกจำนวน 50 ตอน ตอนละ 5 นาที รายการเติมข้อมูลข่าวสารและรายการเติมกำลังใจกำลังใจให้เข้มแข็งนั้นเป็นการให้ข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมตัวสอบแก่นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเติมความรู้เข้าสู่มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบไปด้วย การเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้าสถาบันศึกษา การแนะนำแนวทางในการอ่านหนังสือ การเลือกคณะวิชาให้ตรงตามความถนัด การเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจน

การปรับตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งวิธีการทำข้อสอบ สิ่งเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่ช่วยในการสอบของนักเรียน การที่นักเรียนได้พิจารณาความพร้อมทางวิชาการและความถนัดของตนเอง สามารถเลือกคณะที่ตรงความถนัดและความเป็นไปได้ของระดับสมองของตนเองนั้น เป็นส่วนสำคัญที่จะเพิ่มความเป็นไปได้ในการสอบและทำให้นักเรียนเรียนจนสำเร็จ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ไม่เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษาได้ระดับหนึ่ง นักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“รายการเดิมความรู้จะมีการแนะนำทางเลือกคณะวิชา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ผมเห็นด้วยกับรายการ ที่ว่านอกจากเลือกเพราะเราชอบแล้วต้องพิจารณาด้วยนะคริว่าหัวสมองเรามันไปได้ไหม ความถนัดมีไหม เมื่อลงตัวทุกอย่าง เปรอร์เซ็นต์การจบก็สูง เรียนอย่างมีความสุข เมื่อจบไปก็มีความสุขกับการทำงาน”

และนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“โครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยให้แนวทางที่ถูกต้อง ในการเลือกคณะที่จะเรียนโดยพิจารณาจากความถนัด และช่วยในการเตรียมตัวสอบ ทำให้มีกำลังใจในการเตรียมตัวสอบขึ้น และทำให้ทราบถึงการเรียนการสอนการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย”

การเรียนในระดับอุดมศึกษาจะมีความแตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษามาก กล่าวคือ การเรียนในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้า รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ประกอบการนักเรียนจักต้องดูแลตนเอง ต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนใหม่ๆ สิ่งแวดล้อมใหม่ๆ และเพื่อนใหม่ หากนักเรียนปรับตัวกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในอนาคต ถ้านักเรียนมีปัญหาในเรื่องการปรับตัวก็จะทำให้รู้สึกท้อแท้หมดกำลังใจซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนและอนาคตของนักเรียน นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ชีวิตในมหาวิทยาลัยแตกต่างจากการเรียนช่วงมัธยมมาก เข้ามาปีหนึ่งดับตนมากเลย เริ่มตั้งแต่ สถานที่ การลงทะเบียน การเลือกวิชาเรียนเวลาเรียน

ถ้าไม่มีรุ่นพี่คอยแนะนำหรือทราบบ้าง หนูก็ไม่ทราบว่าผ่านตรงนั้น มาได้อย่างไรแต่ทางมหาวิทยาลัยก็ช่วยมาก จะจัดให้เราไปเพื่อนร่วมห้องที่เป็น เพื่อนเก่าๆ บ้าง ซึ่งต่อมาก็ต้องเปลี่ยนเพราะอยู่คนละคณะวิชา เราจะต้องเจอ เพื่อนใหม่ ถ้าได้เพื่อนร่วมห้องที่อยู่คณะวิชาเดียวกัน จะได้ช่วยกันเวลาเรียน เวลาตีหนังสือ แม้กระทั่งช่วยเตือนกันเรื่องเวลาเรียน”

การได้รับข้อมูลข่าวสารการสอบ การรับสมัครที่รวดเร็วก็เป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง ในการวางแผนของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนทุกคนที่มีเป้าหมายที่จะสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐนั้น จะได้รับความกดดันในเรื่องต่างๆ มาก ตั้งแต่การเตรียมอ่านหนังสือ การเลือกคณะ การสมัครสอบ การสอบ ฯลฯ และบางคนได้รับการกดดันจากผู้ปกครอง ซึ่งจะดู เหมือนว่าเป็นหัวเดียวหัวต่อที่จะกำหนดชีวิตในอนาคตของนักเรียนเหล่านั้น การวางแผนที่ดีจะทำให้ นักเรียนจะเกิดความมั่นใจและมีกำลังใจในการสอบ นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“รายการโทรทัศน์โครงการเติมความรู้ ช่วยแนะนำแนวทางการอ่านหนังสือและ การเตรียมตัวในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้มาก เพราะข่าวสารที่ได้รับเชื่อถือ ได้ไว้วางใจได้ และทำให้มีความมั่นใจขึ้นค่ะ”

นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แสดงความคิดเห็น ไว้ว่า

“ดูรายการเติมความรู้แล้วได้แนวทางในการอ่านหนังสือเตรียมสอบ และแนะนำ แนวทางในการเลือกเรียนคณะที่เหมาะสมกับตัวเอง ทำให้เรามีจุดมุ่งหมาย ที่ชัดเจนขึ้น ค่ะมากเลยนะค่ะเพราะช่วงนั้นไม่รู้จะไปปรึกษาใคร เพื่อนๆ ต่างก็ ต้องสนใจเรื่องตัวเอง เครียดจนทำอะไรไม่ถูก”

และนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ได้รับข้อมูลข่าวสารในการสอบจากโครงการเติมความรู้แล้ว มีความรู้สึก ว่า ตัวเราซึ่งเป็นเด็กต่างจังหวัดก็มีความสำคัญ มีคนสนใจเราเหมือนกัน ยิ่งใน

ปัจจุบันน่าจะมีการแนะนำการสอบแบบใหม่ให้รุ่นน้อง”

2. การเข้าใจเนื้อหาเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา

การคัดเลือกนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา นอกจากจะมีความสำคัญต่อตัวนักเรียนแล้วยังมีความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษาด้วยเช่นกัน ถ้าหากสถาบันมีโอกาสได้คนที่มีความรู้ความสามารถที่แท้จริงเข้าศึกษาความสูญเปล่าทางการศึกษาคงจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นการให้บริการทางวิชาการ เพื่อปรับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ต่างจังหวัดจึงนับเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่ง รายการเพิ่มความรู้อันดับมหาวิทยาลัย เป็นรายการทบทวนความรู้จากรายวิชาที่ใช้สำหรับการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ทั้งโปรแกรมวิทยาศาสตร์และโปรแกรมศิลปศาสตร์ ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้แสดงความคิดเห็นถึงการเรียนในระดับมัธยมศึกษาไว้ว่า

“การเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถทำข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้เท่านั้น ไม่ได้มุ่งเน้นให้เข้าใจในความรู้พื้นฐาน ปัจจุบันมุ่งเน้นแต่การทำโจทย์ปัญหา หรือทำข้อสอบโดยไม่ได้เกิดความเข้าใจในหลักการความเป็นมาและที่ไปอย่างชัดเจน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในอนาคต”

โรงเรียนมัธยมศึกษาต่างๆ ได้ให้ความสำคัญต่อการสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากแต่ละปีจะมีการทำสถิติการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนในโรงเรียน และหาวิธีการที่จะทำให้นักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้มากขึ้น ทั้งการติวเข้มของโรงเรียนในภาคเรียนที่ 2 และการเรียนพิเศษนอกเวลา หากนักเรียนโรงเรียนใดเข้ามหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้มากๆ ก็จะเพิ่มความนิยมให้โรงเรียนนั้นด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นการเพิ่มความกดดันให้นักเรียนมาก ดังที่นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร กล่าวไว้ว่า

“เทอมสองของชั้นมัธยมศึกษาปีที่หกทางโรงเรียน จะมีการติวเข้มตลอดเทอม ช่วงระยะเวลาการออกอากาศในโครงการเพิ่มความรู้อันดับมหาวิทยาลัย แต่โรงเรียนจัดติวเข้มอยู่แล้วทุกปี ภาวะตึงเครียดมาก เพื่อนๆ บางคนไม่พูดไม่จาเลยเอาแต่ก้มหน้าก้มตาเรียน”

และนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวไว้ว่า

“ก่อนสอบแทบทุกคนเลยที่มีอาการประสาทเห็นเพื่อนอ่านหนังสือยิ่งเครียดมาก กลัวไปหมด อาจารย์ยกตัวอย่างรุ่นพี่ที่สอบติดก็ทำให้เครียด กลับบ้านก็เครียด ทั้งที่พ่อแม่ก็ไม่ได้กดดันอะไร แต่เราก็อดนึกไปไม่ได้ว่าถ้าพลาดทำจนคงผิดหวัง กับตัวเรามาก”

การเรียนในระดับมัธยมศึกษาถึงแม้ว่าจะใช้หลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศแต่กระบวนการจัดการเรียนการสอน การเน้นเนื้อหาวิชาในแต่ละโรงเรียน หรือแนวการสอนของอาจารย์แต่ละท่านย่อมมีความหลากหลาย การได้รับบริการปรับระดับความรู้จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนจากส่วนกลาง ก็จะเป็นการทบทวนความรู้และช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่เป็นการเตรียมความพร้อมทางวิชาการก่อนการสอบ หากยังมีผลต่อเนื่องไปถึงการเตรียมความพร้อมทางวิชาการเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“การเรียนในโครงการเติมความรู้ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่กำลังเรียนดีขึ้นและเสริมในสิ่งที่ยังไม่รู้ อาจารย์มีเทคนิคการสอนที่ดี ง่าย ทำให้มีความรู้สึกทัดเทียมกับนักเรียนในกรุงเทพ เพราะเราก็ได้เรียนจากอาจารย์ในกรุงเทพเหมือนกัน และทำให้เรียนในระดับอุดมศึกษาเข้าใจขึ้น”

และนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“วิชาที่สอบจะเป็นเนื้อหาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 เรียนไปแล้วก็ลืมไปแล้ว การเข้าร่วมโครงการก็ได้ทบทวนความรู้เก่าๆ ได้รับเทคนิคการทำข้อสอบใหม่ๆ ซึ่งไม่มีในการเรียนการสอน และยังเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในมหาวิทยาลัย ทำให้เรียนทันเพื่อนๆ ที่มีโอกาสทกววิชา”

นอกจากนี้นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“การเรียนในโครงการเติมความรู้ ทำให้พื้นฐานการเรียนแน่นขึ้น รู้ชัดเจนขึ้น

อาจารย์สอนเข้าใจง่าย และที่จุดเด่นในแต่ละเนื้อหา หนังสือประกอบก็จะสรุปสั้นๆ เข้าใจง่าย ช่วยประหยัดเวลาในการอ่านหนังสือสอบมาก ไม่ต้องเสียเงินเสียเวลามากกว่ววิชา"

ซึ่งสอดคล้องกับนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุรนารี ที่ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

"การเรียนในโครงการเติมความรู้ เป็นการช่วยทบทวนความรู้ก่อนการเรียนในระดับอุดมศึกษา เป็นประโยชน์ทั้งการเตรียมสอบและการเรียนในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะวิชาคำนวณ พวกวิชาฟิสิกส์ช่วยได้มากเลย"

3. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

โครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย เป็นโครงการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งมีเป้าหมายในการใช้เทคโนโลยีสื่อสารทางไกลเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนที่ขาดโอกาส อันจะนำไปสู่การยกระดับการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกันเป็นเป้าหมายสุดท้าย โดยพิจารณาว่า เป้าหมายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ คือการสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาจํากัดรับของรัฐ ทำให้มีการแข่งขันการสูงในการสอบคัดเลือก นักเรียนต่างจังหวัดที่มีฐานะปานกลางลงมาคงไม่มีโอกาสเรียนกว่ววิชา การได้รับข่าวสารข้อมูลล่าช้า จึงเป็นการเสียเปรียบในการสอบคัดเลือก โครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย จึงจัดบริการทางวิชาการเพื่อปรับระดับความรู้จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน ตลอดจนข่าวสารการเตรียมตัวสอบคัดเลือก เพื่อที่จะช่วยลดช่องว่างระหว่างเหล่านั้นให้เกิดความเสมอภาคในการศึกษา นักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

"โครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยช่วยเพิ่มโอกาสให้นักเรียนในต่างจังหวัด และเพิ่มความมั่นใจว่ามีความรู้ไม่น้อยกว่าเด็กในกรุงเทพมหานคร"

นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

"โครงการเติมความรู้ เป็นประโยชน์มากสำหรับคนที่ไม่มีโอกาสเรียนกว่ววิชา หนังสือนำไปทบทวนที่บ้านได้อีก ทำให้ผู้ที่ไม่มีโอกาส แต่มีความตั้งใจและมี

ความพยายามไปสู่จุดมุ่งหมายได้”

นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“เวลาสอบเหมือนได้ยื่นเสียงอาจารย์อยู่และข้อสอบก็ตรงตามเนื้อหาที่อาจารย์
เน้น ทำให้เด็กต่างจังหวัดมีโอกาสได้เรียนกับอาจารย์สอนดี มีประสบการณ์
การสอน โดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงๆ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กยากจนมี
โอกาสได้ทัดเทียมกับเด็กมีเงิน”

นักศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“รู้สึกว่าคุณเองทัดเทียมกับเด็กกรุงเทพฯ เพราะเด็กต่างจังหวัดจะรู้สึกว่าคุณเอง
ด้อยกว่าเด็กในกรุงเทพฯ เพราะไม่ได้เรียนโรงเรียนดี ๆ ไม่มีโอกาสเรียนกวดวิชา”

นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“โครงการเติมความรู้มีประโยชน์ต่อนักเรียนที่ไม่มีโอกาสมาเรียนพิเศษเพิ่มเติม
ในเมืองหลวง

นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“รู้สึกว่าคุณเองโชคดีมากที่ได้เข้าร่วมโครงการ เพราะตามปกติก็คงไม่มีโอกาส
ไปเรียนกวดวิชาอยู่แล้วเพราะแพงมาก”

นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ทำให้ฝันที่จะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นจริง”

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย-ประสิทธิผลของโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความสำเร็จ ตลอดจนต้นทุนของโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอการวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นโครงการบริการสังคมที่มีผลตอบแทนที่เป็นนามธรรมไม่สามารถจะตีราคาเป็นค่ารูปเงินได้ ผู้วิจัยจึงนำวิธีวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายประสิทธิผล (Cost - Effectiveness Analysis) มาวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายประสิทธิผลเป็นวิธีวิเคราะห์ผลตอบแทนที่ไม่จำเป็นต้องแปลงค่าของค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนเป็นมาตรฐานเดียวกันคือในค่าของเงิน แต่จะนำประสิทธิผลของโครงการที่บรรลุเป้าหมายมาเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายหรือทุนที่ใช้ไปเพื่อการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย (นิตา ชูโต, 2538: 138)

อนึ่งการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายประสิทธิผลโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเฉพาะส่วนของค่าผลิตรายการโทรทัศน์ ค่าเช่าช่องสัญญาณออกอากาศ และค่าใช้จ่ายในส่วนของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายประสิทธิผล ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่าใช้จ่ายของโครงการเดิมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

รายการที่	รายการ	ค่าใช้จ่าย จำนวนเงิน (บาท)
1	การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการออกอากาศ	6,000,000.00
3	ค่าเช่าช่องสัญญาณการออกอากาศ	3,920,000.00*
2	ค่าใช้จ่ายในส่วน of นักเรียน	719,980.00
	รวมทั้งสิ้น	10,639,980.00

*(ตัวเลขโดยประมาณ) ที่มา : มูลนิธิไทยคม

จากตารางที่ 11 ค่าใช้จ่ายของโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยในส่วนของการผลิตรายการโทรทัศน์ ค่าเช่าช่องสัญญาณออกอากาศ และค่าใช้จ่ายในส่วนของนักเรียนเป็นจำนวนประมาณ 10,639,980 บาท (สิบด้านหกแสนสามหมื่นเก้าพันเก้าร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

ซึ่งเป็นค่าผลิตรายการจำนวน 6,000,000 บาท (หกล้านบาท) ได้รับการจากการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. ค่าเช่ารายการเพื่อไปออกอากาศจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 2,000,000 บาท
2. เงินบริจาคหรือค่าเช่ารายการเพื่อไปออกอากาศจากภาคเอกชนโดยบริษัท IBC เคเบิลทีวีจำนวน 2,000,000 บาท
3. เงินพัฒนาวิชาการและเงินรายรับเหนือรายจ่ายปีงบประมาณ 2537 ของฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง สำนักงานอธิการบดีจำนวน 2,000,000 บาท

ค่าใช้จ่ายในส่วนของค่าเช่าสัญญาณออกอากาศเป็นจำนวนเงินประมาณ 3,920,000 บาท (สามล้านเก้าแสนสองหมื่นบาท) เป็นค่าเช่าช่องสัญญาณออกอากาศโดยประมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลจากมูลนิธิไทยคม

และค่าใช้จ่ายในส่วนของนักเรียนเป็นจำนวนเงินประมาณ 719,980 บาท ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน ซึ่งใช้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 54.91 บาทต่อคน มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการจำนวนทั้งสิ้น 13,112 คน (ข้อมูลจากรายงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน)

ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายประสิทธิผลของโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยมีดังนี้

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายประสิทธิผลของโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ประสิทธิผล (คน)	C/E
นักเรียนเข้าร่วมโครงการ	10,639,980	13,112	811.47
นักเรียนสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษา	10,639,980	2,152	4,944.29
นักเรียนสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐประเภทจำกัดรับ	10,639,980	1,400	7,599.99

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของโครงการต่อนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 คน คือ 811.47 บาท แต่ถ้าคิดค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อหัวเฉพาะนักเรียนที่สอบเข้าสถาบัน อุดมศึกษาได้จะเป็น 4,944.29 บาท และถ้าคิดค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อหัวเฉพาะนักเรียนที่สอบเข้า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐประเภทจำกัดรับได้จะเป็น 7,589.99 บาท

อนึ่งจำนวนนักเรียนที่เป็นประสิทธิผลของโครงการผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์นั้น เป็นนักเรียนที่ ลงทะเบียนเรียนในโครงการเติมความรู้มุ่งสู่มหาวิทยาลัยเท่านั้น ซึ่งนอกเหนือจากนี้ยังมีนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และครูในโรงเรียนเข้าชมรายการโดยไม่ได้ลงทะเบียนอีกส่วนหนึ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย